

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoCsp/24/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120315757
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Jamrišková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6120315757.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Jamriškovej PhD., členov senátu JUDr. Mariána Blahu a Mgr. Miriam Kamenskej v právnej veci žalobkyne A. I., nar. XX.XX.XXXX, C. 5, XXX XX K. K., právne zast. Sidor a partneri, s.r.o., Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, IČO: 52 635 970 proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 35 792 752, právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516 o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500 Eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9Csp/36/2020-107 zo dňa 15. januára 2021 takto

rozhodol:

- I. Rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9Csp/36/2020-107 zo dňa 15. januára 2021 p o t v r d z u j e.
- II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 500 Eur a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.
2. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že žalobkyňa sa v konaní domáhala od žalovaného ako spotrebiteľka zaplatenia sumy 500 Eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Uviedla, že ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu, pričom žalovaný, ako osoba podnikajúca na finančnom trhu viac ako desať rokov, má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje služby a možno od neho očakávať, že sa bude správať poctivo. Jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytnutie úverov. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak, ako zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia a to opakovane voči viacerým spotrebiteľom.
3. Žalovaný nárok žalobkyne poprel. Uviedol, že z jej žaloby nevyplýva preukázanie podmienok podľa § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z. z. Namietol, že žalobkyňa neoznačila a nekonkretizovala, porušenie ktorého práva alebo povinnosti jej zakladá nárok, ktorý je predmetom sporu. Nemôže sa jednať o akékoľvek úspešné uplatnenie akéhokoľvek práva. Podľa ustanovenia § 3 zákona 250/2007 Z. z. sa vyžaduje:
 - a) úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa,
 - b) zodpovednosť za porušenie práva alebo povinnosti takto ustanovenej zákonom (napr. uplatnenie práva spotrebiteľa v reklamačnom konaní).

4. Okresný súd uviedol, že ako to vyplýva aj z ďalších rozhodnutí súdov, primerané finančné zadosťučinenie predstavuje nástroj k odstráneniu ujmy nemateriálnej povahy, pričom plní tiež preventívnu funkciu, ktorý účinok môže vyvolať len finančné zadosťučinenie zodpovedajúce významu chráneného záujmu.

5. Okresný súd odôvodnil rozhodnutie tým, že považoval základ nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyni zo strany žalovaného za dôvodný a požadovanú výšku primeranú k rozsahu, charakteru, dĺžke trvania zásahu zo strany žalovaného. Poukázal na tú skutočnosť, že predmetom konania 10Cso/86/2017 boli nároky žalobkyne vyplývajúce z dvoch zmlúv o revolvingovom úvere, kde v oboch prípadoch zo strany žalovaného bola formulovaná odplata za poskytnutý revolvingový úver 1 500,-- Eur vo výške 70,02 % ročne, čo zjavne nie je v súlade s dobrými mravmi.

6. Okresný súd odkázal v odôvodnení na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, v ktorom v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z. z. je uvedený ako jediný predpoklad pre priznanie finančného zadosťučinenia, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia je treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. z bezdôvodného obohatenia, t.j tak, ako to bolo v tomto prípade (porovnaj tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6Cdo/389/2015). Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, jediným kritériom je jeho primeranosť a to vzhľadom k okolnostiam každého jednotlivého prípadu.

7. O nároku na náhradu trov konania rozhodol okresný súd v zmysle § 262 ods. 1 v spojení s § 255 CSP tak, že žalobkyni priznal nárok na trovy konania v rozsahu 100 %.

8. Proti rozhodnutiu okresného súdu podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Uviedol, že vykonaným dokazovaním neboli preukázané skutočnosti, ktoré by preukázali dôvodnosť a výšku zadosťučinenia v sume 500,- Eur. Namietol, že odôvodnenie rozsudku okresného súdu je všeobecné, neurčité a nepreskúmateľné. Mal za to, že nie je zrejmé, aký rozsah, charakter a dĺžka trvania zásahu podľa súdu odôvodňuje to, že primerané zadosťučinenie je 500,- Eur.

9. Žalovaný namietol, že primerané finančné zadosťučinenie je primárne nárok nemajetkovej povahy a preto by mal byť odôvodnený práve skutočnosťami, ktoré sa týkajú jeho nemajetkovej povahy. Takéto skutočnosti sa v napádanom rozsudku neuvádzajú. Poukazovanie súdu na výšku úrokovej sadzby neodôvodňuje nárok na finančné zadosťučinenie, pretože nesúlad úrokovej sadzby s dobrými mravmi spôsobuje neplatnosť úkonu na základe ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré nie je súčasťou právnej úpravy ochrany spotrebiteľa, resp. spotrebiteľských úverov.

10. Žalovaný namietol, že sumu 500,- Eur považuje za krajne neprimeranú, kedy jej výška nie je odôvodnená žiadnou osobitnou okolnosťou. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/110/2019.

11. Žalovaný podal odvolanie aj proti výroku o trovách konania, ktoré odôvodnil jednak tým, že napáda výrok vo veci samej, od ktorého závisí aj výrok o náhrade trov konania a jednak samostatne aj tým, že ani pri ponechaní výroku I. v platnosti (jeho potvrdení) je vzhľadom na priebeh konania a skutkové okolnosti v rozpore s účelom sporového konania priznanie náhrady trov konania žalobcovi. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

12. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý sa stotožnil s rozhodnutím okresného súdu a zopakoval dôvody, ktoré ho viedli k uplatneniu nároku voči žalovanému na súde a ktoré už uviedol v konaní pred okresným súdom.

13. Žalobca v replike namietol, že Civilný sporový poriadok nepripúšťa na rozdiel od predchádzajúceho sporového kódexu súdny odhad nároku vo veci samej a poukázal na rozhodnutie R 52/2020 (uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo/14/2020 zo dňa 23.06.2020), v zmysle ktorého Civilný sporový poriadok neobsahuje priamu úpravu možnosti súdu určiť pri rozhodovaní o veci samej výšku žalovaného nároku úvahou odhadom súdu, pričom úprava v § 264 ods. 1 a 2 CSP sa týka výlučne výpočtu súdneho poplatku. Podľa názoru žalovaného je v zmysle publikovaného rozhodnutia NS SR potrebné vykladať

aj § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007. Naďalej zotrval na námietke, že okresný súd neoznačil konkrétne preukázané skutočnosti, na základe ktorých by odôvodnil svoje rozhodnutie o priznaní sumy 500,- Eur ako primeraného finančného zadosťučinenia. Poukázal na ust. § 220 ods. 2 CSP a namietol, že okresný súd neuviedol, na základe čoho považuje neplatnosť úrokovej sadzby za dôvod pre konštatovanie o základe nároku. Záver o neplatnosti úrokovej sadzby sa konštatoval podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, nie podľa ustanovení určených na ochranu spotrebiteľa. Namietol tiež, že z rozhodnutia okresného súdu nie je zrejmé, aké skutkové okolnosti a čím boli v konaní preukázané a ako na základe ich posúdenia dospel súd k záveru o tom, že je primeraný nárok v sume 500,- Eur. Z uvedených dôvodov zotrval na podanom odvolaní.

14. Žalobca v duplike na repliku žalovaného zopakoval, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, dostatočne odôvodnený, sledujúci prevládajúcu názorovú líniu všeobecných súdov Slovenskej republiky. Mal za to, že okresný súd jasne a zrozumiteľne uviedol, ktoré skutočnosti mal preukázané, pokiaľ ide o dôvodnosť nároku alebo jeho výšku. Pripomenul, že žalobca úspešne uplatnil porušenie jeho práv na súde, o čom bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10Csp/86/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Co/36/2019. Vznik nároku je teda nepochybne daný bez ohľadu na to, či sa s ním žalovaný stotožňuje.

15. K určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia poukázal na odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu v bodoch 18 až 20 a pripomenul, že okresný súd prihliadol na nemajetkovú ujmu žalobcu najmä vo finančnom obmedzení, ktoré žalobkyňa vzniklo neoprávnenými platbami v prospech žalovaného. Na skutočnosť, že žalobkyňa neboli poskytnuté finančné prostriedky v deklarovanej sume 1.500,- Eur pri každom úvere na odplatu, ktorá predstavovala viac ako 2.000,- Eur za každú zmluvu, na psychické napätie a stres a sankčnú funkciu primeraného zadosťučinenia. Žalobkyňa uviedla, že preto neobstoja odvolacie námietky žalovaného, keďže súd prvej inštancie prihliadol na viacero okolností, ktoré v konaní vyšli najavo a v týchto intenciách potom žalobkyňa primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500,- Eur priznal.

16. Opätovne odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR (6Cdo/127/2017, 6Cdo/389/2015), v zmysle ktorých spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, pretože táto nie je ani podmienkou na priznanie uvedeného nároku. Žalobcovi (spotrebiteľovi) preto postačí poukázať na okolnosti právneho vzťahu so žalovaným a jeho dôsledky, pričom tieto povinnosti si žalobca splnil. Závisí už potom iba od úvahy súdu, aby vzhľadom na tieto okolnosti priznal primeranú výšku finančného zadosťučinenia.

17. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa ustanovení § 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol v zmysle § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

18. Odvolací súd vychádzal v zmysle § 383 CSP zo skutkového stavu tak, ako ho zistil okresný súd: strany v spore uzatvorili zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500031784 a 8500031782 obe na sumu 1 500,-- Eur s dojednaným úrokom 70,01 % ročne.

19. Na podnet žalobkyne sa zmluvy stali predmetom súdneho prieskumu v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 10Csp/86/2017. Súd v tomto konaní prejudiciálne určil, že úver vyplývajúci z týchto zmlúv je pre nedostatok obligatórnych náležitostí bezúročný a bez poplatkov. Konštatoval, že žalovaný porušil práva žalobkyne, čo bolo potvrdené Krajským súdom v Banskej Bystrici. Na základe toho zaviazal zaplatiť žalovanému žalobkyňi z titulu bezdôvodného obohatenia sumu 3 697,02 Eur.

20. Podľa § 3 ods. 5 veta posledná zákona 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

21. Žalovaný v odvolaní namietol, že odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je všeobecné, neurčité a nepreskúmateľné. I keď je možné prisvedčiť žalovanému, že odôvodnenie okresného súdu je natoľko stručné, že je z neho možné odvodiť len základné línie úvah, ktoré viedli okresný súd k rozhodnutiu vo veci samej, odvolací súd vzhľadom na skutočnosť, že dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je vecne správne, postupom podľa § 387 ods. 3 CSP sa zaoberal všetkými podstatnými vyjadreniami strán.

22. Základná námietka žalovaného je, že mu nie je zrejmé, aký rozsah, charakter a dĺžka trvania zásahu podľa súdu odôvodňuje to, že primerané zadosťučinenie je 500,- Eur, teda na základe čoho dospel okresný súd k tomu, že práve suma 500,- Eur je tou primeranou sumou, ktorá predstavuje primerané finančné zadosťučinenie pre žalobkyňu. Okresný súd odôvodnením, v ktorom poukázal na rozsah, charakter a dĺžku trvania zásahu zo strany žalovaného reagoval na skutkový stav, ktorý zhrnul v odôvodnení svojho rozhodnutia a v ktorom poukázal na skutočnosť, že žalobca a žalovaná uzavreli zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500031784 a 8500031782, obe na sumu 1.500,- Eur, pričom vzhľadom na obe zmluvy o revolvingovom úvere bolo rozhodnutiami okresného súdu sp. zn. 10Csp/86/2017, ako aj odvolacieho súdu - Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Co/36/2019 rozhodnuté o tom, že boli porušené práva žalobkyne a na základe toho bol žalovaný zaviazaný vrátiť žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 3.697,02 Eur. Z uvedených skutkových zistení teda vyplýva rozsah aj charakter zásahu žalovaného do práv žalobkyne. Je pravda, že okresný súd nešpecifikoval dĺžku trvania zásahu do práv žalobkyne zo strany žalovaného, túto je však možné odvodiť zo skutkového stavu, ktorý okresný súd zistil zo spisového materiálu a ktorý je známy rovnako žalobcovi, ako žalovanému. Zmluvy o spotrebiteľských revolvingových úveroch boli uzavreté medzi žalobcom a žalovanou v roku 2013 a ako vyplýva z rozhodnutia okresného súdu, o porušení jej práv bolo rozhodnuté rozsudkami okresného a krajského súdu s konečnou platnosťou až v roku 2019. Dĺžka trvania zásahu do práv žalovanej teda bola v rozmedzí rokov 2013 až 2019, čo je pomerne dlhá doba.

23. Žalovaný v odvolaní správne upozornil na skutočnosť, že primerané finančné zadosťučinenie je primárne nárok nemajetkovej povahy a preto by mal byť odôvodnený práve skutočnosťami, ktoré sa týkajú jeho nemajetkovej povahy. Z dikcie ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa však nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je naviazaný na vymedzenie konkrétnej ujmy nemajetkovej povahy a viaže sa už na tú skutočnosť, že spotrebiteľ na súde uplatnil úspešne porušenie svojho práva alebo povinnosti. Pokiaľ ide o predmet porušenia práv alebo povinnosti, Zákon o ochrane spotrebiteľa vymedzil veľmi široký okruh právnych predpisov, z ktorých takéto právo alebo povinnosť musí vyplývať, a to tým spôsobom, že buď ide o právo alebo povinnosť ustanovenú Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi. Za osobitné predpisy pritom je nutné považovať všetky predpisy, ktoré upravujú práva spotrebiteľa, a to vrátane Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník je základným kódexom civilného práva, ktorý ucelene upravuje právny základ pre ochranu spotrebiteľa, následne doplnenú právnymi predpismi v oblasti ochrany spotrebiteľa, v oblasti úpravy spotrebiteľských úverov a podobne.

24. Žalovaný namietol úvahu okresného súdu, ktorý poukázal na výšku úrokovej sadzby v súvislosti s odôvodnením nároku na finančné zadosťučinenie. Okresný súd v súvislosti s výškou úrokovej sadzby 70,02 % ročne poukázal na skutočnosť, že táto zjavne nie je v súlade s dobrými mravmi, čo je možné chápať ako odôvodnenie charakteru zásahu žalovaného do práv žalobkyne ako spotrebiteľky. Poukázanie na výšku ročnej úrokovej sadzby tak bolo iba jedným z viacerých aspektov, ktoré okresný súd komplexne vyhodnotil pri zväžení výšky primeranosti požadovaného finančného zadosťučinenia. Skutočnosť, že nesúlad úrokovej sadzby s dobrými mravmi spôsobuje neplatnosť právneho úkonu tak nebráni tomu, aby súd neprihliadol k dôvodom a intenzite zásahu do práv žalobkyne ako spotrebiteľky.

25. Žalovaný v odvolaní namietol, že suma 500,- Eur je krajne neprimeraná, kedy je výška neodôvodnená žiadnou osobitou okolnosťou. V tejto súvislosti aj odvolací súd odkazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR, ktorý v rozhodnutí, na ktorý poukázal už okresný súd (6Cdo/127/2017) riešil aj otázku, aký je vzťah medzi vznikom akejkoľvek ujmy a nárokom na primerané finančné zadosťučinenie a či je možné priznať spotrebiteľovi primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 bez toho, aby bola v konaní preukázaná existencia a výška vzniknutej ujmy. Najvyšší súd pritom poukázal na doslovnú dikciu ust. § 3 ods. 5, najmä posledná veta Zákona o ochrane spotrebiteľa a zdôraznil, že jediným predpokladom, ktoré citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, pre spotrebiteľa odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu a pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje

žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia a je vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

26. Ako aj okresný súd správne upozornil, v danom prípade sa domáha žalobkyňa finančného zadosťučinenia vzhľadom na zásah do svojich práv vyvolaný v dôsledku dvoch samostatných zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Doterajšia judikatúra všeobecných súdov (okresných aj krajských) tak, ako to vyplýva z podaní žalobcu (v ktorých uviedol spisové značky rozhodnutí všeobecných súdov) vyplýva, že súdy považujú priznanie finančného zadosťučinenia v rozsahu 300,- Eur v súvislosti s porušením práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere za primerané. V danom prípade si spotrebiteľka ako žalobkyňa uplatnila voči žalovanému nárok z dvoch spotrebiteľských zmlúv, ktorý vyčíslila v celkovom sumare na 500,- Eur, čo znamená 250,- Eur na každú úverovú zmluvu. Takýto rozsah je teda aj v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou, kedy všeobecné súdy považujú uplatnený nárok za primeraný.

27. Pokiaľ žalovaný namietol rozhodnutie okresného súdu o priznaní plnej náhrady trov konania žalobkyni, odvolací súd zistil, že okresný súd postupoval v súlade so zásadou úspechu v konaní a trovy žalobkyni priznal na základe toho, že vo veci samej bola plne úspešná. Nebol preto dôvod, aby jej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

28. Podľa § 380 ods. 1 CSP je odvolací súd odvolacími dôvodmi viazaný. Z uvedeného dôvodu preskúmal len odvolacie dôvody uvedené v odvolaní žalovaného a inými dôvodmi, resp. dôvodmi uvedenými po uplynutí doby na podanie odvolania, sa nezaoberal.

29. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

30. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu sporových strán. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, preto jej vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalovanému ako neúspešnému odvolateľovi v rozsahu 100 %.

31. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).